

Checklist

Recht op gelijke behandeling voor de individuele EU-burger

(ingevolge Richtlijn 2004/38)

Algemene inleiding

Bepaalde EU-burgers en hun derdelands familieleden hebben het recht op gelijke behandeling, op grond van Richtlijn 2004/38. De doelstelling van deze checklist is om te beoordelen of de individuele EU-burger dit recht op gelijke behandeling heeft. Dit is geen bindende beoordeling.

Gebruik de knoppen om door
het document te navigeren

[Volgende >](#)

Adviesverzoeken aan de IND

Het recht op gelijke behandeling hangt samen met het rechtmatig verblijf van de EU burger. Daarom is samenwerking met de IND belangrijk. Daarvoor is het volgende van belang:

- De IND is primair verantwoordelijk voor het beoordelen van het verblijfsrecht. Wanneer er echter een beroep op voorzieningen wordt gedaan, zoals opvang, dan hebben gemeenten een eigen verantwoordelijkheid om te onderzoeken of er een EU verblijfsrecht bestaat.
NB: Verblijfscode 30 in de BRP wordt automatisch verstrekt, dit houdt dus niet in dat het verblijfsrecht van de EU burger is vastgesteld. Gemeenten dienen daarom een eigen beoordeling te maken.
- Bij beoordeling kan het noodzakelijk zijn om advies te vragen aan de IND (adviesverzoekenEU@ind.nl): wanneer er (i) twijfels ontstaan bij de beoordeling, of (ii) de beoordeling negatief is.
- Daarbovenop zijn er enkele bijzondere situaties wanneer altijd een adviesverzoek richting de IND dient te gaan: (i) betrokkene is een derdelands familielid van de EU-burger; (ii) ouder van een minderjarig kind met EU nationaliteit; (ii) EU-burger of derdelands familielid met antecedenten (openbare orde of nationale veiligheid).
- De IND zet erop in om een reactietermijn van 1-2 weken te hanteren.
- Bij de adviesaanvraag is het van belang om het volgende op te nemen: (i) of er sprake moet zijn van spoed in behandeling van aanvraag voor deze EU burger; (ii) de door de EU-burger verstrekte informatie (bewijsstukken zoals arbeidscontract, werkgeversverklaring, bankafschriften etc.).
- Het advies van de IND is geen besluit en er zijn geen rechtsgevolgen aangekoppeld zoals een verwijderingsbesluit. Het advies van de IND betreft alleen een terugkoppeling of de EU-burger (op basis van de bij het adviesverzoek meegeleverde stukken) een EU-verblijfsrecht heeft. Het advies van de IND is niet gericht aan de EU-burger (of het familielid), maar aan de gemeente dat advies aan de IND heeft gevraagd.

Bijzondere situaties

EU-burger met duurzaam verblijf: EU-burgers die langer dan 5 jaar ononderbroken EU-verblijfsrecht hebben gehad hebben duurzaam verblijf. Dit geeft het recht op gelijke behandeling als Nederlanders. Dit kan van rechtswege ontstaan (dus zonder toetsing bij de IND). Wanneer u twijfelt of dit bij de individuele EU-burger het geval is, treed dan in contact met de IND.

NB: Verblijfscode 40 in de BRP geeft aan dat de EU-burger duurzaam verblijf heeft en dat dit al getoetst is bij de IND. Duurzaam verblijfsrecht vervalt van rechtswege wanneer de EU-burger meer dan 2 achtereenvolgende jaren uit Nederland afwezig is geweest.

Start de checklist

1. Kan de EU-burger redelijkerwijs zijn identiteit en nationaliteit aantonen?

Toelichting:

Stel vast dat betrokkene een EU-burger is, of een derdelands familielid van een EU-burger. Het is aan de betrokkene om zijn identiteit aannemelijk te maken. De vraag is niet of er een geldig identiteitsbewijs overhandigd kan worden, maar of de identiteit redelijkerwijs aangetoond kan worden.

Dit kan door controle van de identiteit en nationaliteit of raadpleging van de BRP. De controle van de identiteit en nationaliteit kan, door officiële documenten zoals een identiteitskaart of een paspoort. Ook kunnen de identiteit en nationaliteit via andere middelen worden aangetoond, in deze beoordeling kunnen een geboorteakte, rijbewijs, verlopen identiteitsdocument of kopieën worden meegenomen.

Kunnen de identiteit en nationaliteit met geen enkel document of met een BRP inschrijving worden aangetoond, dan heeft de EU-burger niet kunnen aantonen dat hij/zij een EU-burger is.

Nee, de EU-burger kan zijn identiteit en nationaliteit **niet** aantonen

Ja, de EU-burger kan zijn identiteit en nationaliteit aantonen

1. Kan de EU-burger redelijkerwijs zijn identiteit en nationaliteit aantonen?

Gekozen antwoord:

Nee, de EU-burger kan zijn identiteit en nationaliteit **niet** aantonen.

Advies:

Adviseer betrokkene zich te melden bij de ambassade om een nieuw paspoort of identiteitsbewijs aan te vragen. In het geval betrokkene zijn/haar identiteit heeft aangetoond op andere wijze dan met een geldig paspoort of identiteitsbewijs is het niet hebben van een paspoort of identiteitsbewijs geen blokkade.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

2. Is de EU-burger langer dan drie maanden geleden Nederland ingereisd?

Toelichting:

Het is aan de EU-burger om aannemelijk te maken wanneer hij Nederland is ingereisd. U kunt dit mogelijk verifiëren door na te gaan of en wanneer een betrokkene ingeschreven is in de BRP. Soms is de informatie in de BRP echter verouderd, de feitelijke situatie telt. Als de BRP informatie is verouderd, kan de EU-burger aannemelijk maken wanneer hij Nederland is ingereisd door bijvoorbeeld een internationaal buskaartje te laten zien, maar ook door inzicht te geven in financiën (bijv. aankoopbonnetjes tonen of inzicht in het rekeningoverzicht te geven). Voor EU-burgers die al langere tijd heen en weer reizen van Nederland naar thuisland (wat kan blijken uit dat de EU-burger periodes RNI ingeschreven is en periodes niet) kan de laatste datum van inschrijving worden aangehouden.

Nee, de EU-burger is **korter** dan drie maanden geleden Nederland ingereisd

Ja, de EU-burger is **langer** dan drie maanden geleden Nederland ingereisd

2. Is de EU-burger langer dan drie maanden geleden Nederland ingereisd?

Gekozen antwoord:

Nee, de EU-burger is **korter** dan drie maanden geleden Nederland ingereisd.

Advies:

Betrokkene heeft in beginsel geen recht op gelijke behandeling.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

3. Werkt de EU-burger in Nederland (A) of heeft hij/zij voldoende middelen van bestaan (B)?

Toelichting:

Als een EU-burger werknemer is en langer dan drie maanden in NL of voldoende middelen van bestaan heeft en langer dan drie maanden in NL is, dan is er een recht op gelijke behandeling. De EU-burger heeft zelf de verantwoordelijkheid om voorgaande aan te tonen.

A. Voor werk in Nederland moet aan de volgende eisen zijn voldaan:

1. Betrokkene werkt als **werknemer of zelfstandige**.

- Werknemer zijn kan aangetoond worden via een arbeidscontract, salarisbetalingen en/of loonstrookjes. Indien iemand over een DigiD beschikt kan er een inzicht verkregen worden in de loonopgave via iemands persoonlijke pagina op mijn UWV of mijn SVB. Betrokkene kan ook inzicht geven in zijn persoonlijke pagina op de Sociale Verzekeringsbank of u machtigen om Suwinet te bevragen.
- Zelfstandige zijn kan aangetoond worden via overlegging van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel in combinatie met een inzicht in de inkomsten en gewerkte uren (zoals een balans, winst- of verliesrekening, maandelijks opgaven van bedrijfsresultaten, een verklaring of prognose opgesteld door een accountant/ financieel adviseur of een (voorlopige) aangifte inkomstenbelasting van de belastingdienst).

2. Er is sprake van **reële en daadwerkelijke arbeid**.

Hiervoor zijn geen strikte criteria. Er is in ieder geval sprake van als iemand meer dan 50 procent van de toepasselijke bijstandsnorm verdient of ten minste 40 procent van de gebruikelijke volledige arbeidstijd tijd werkt (veelal is dat tenminste 40% van 36 uur). De ondergrens is dat de arbeid en inkomsten niet marginaal en bijkomstig (bijvoorbeeld slecht heel incidenteel een paar uur werkzaam) mogen

zijn, want dan voldoet het niet meer aan het criterium reëel en daadwerkelijk. Daarnaast is bijvoorbeeld wel sprake van een reële kans op werk wanneer de betrokkene een sollicitatiegesprek heeft gehad en wacht op de uitslag hiervan. In het geval de EU-burger aangeeft eerder reële en daadwerkelijke arbeid in Nederland te hebben verricht maar de werkzaamheden vanwege tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft moeten staken, wordt u geadviseerd om middels een adviesaanvraag met de IND contact op te nemen.

B. De EU-burger heeft voldoende middelen van bestaan.

Voldoende middelen (geld) van bestaan kan de EU-burger bijvoorbeeld aantonen door middel van bankafschriften. Een economisch niet actieve EU-burger heeft in ieder geval voldoende middelen van bestaan met een inkomen (anders dan uit werk) dat hetzelfde is als 100% van de [toepasselijke bijstandsnormen](#). In het geval de EU-burger tevens een gezin onderhoudt, is het van belang dat de EU-burger voor zichzelf en zijn familieleden beschikt over voldoende middelen van bestaan. De EU-burger heeft in dat geval in ieder geval voldoende middelen van bestaan met een inkomen (anders dan uit werk) dat hetzelfde is als 100% van de bijstandsnorm die geldt voor een gezin. De EU-burger kan zelf middelen hebben als hij/zij een uitkering ontvangt waarvoor voorafgaand premies zijn betaald (zoals ZW-uitkering, WW-uitkering, AOW-uitkering, WIA/WGA uitkering, etc.), uitkeringen waarvoor geen premies zijn betaald tellen niet als middelen (zoals uitkeringen op basis van de Wajong, Toeslagenwet, Participatiewet, inkomsten uit de Wet studiefinanciering 2000 en de kinderbijslag). De middelen mogen ook bijvoorbeeld een gift, of erfenis, zijn geweest. **NB** Zwart werk wordt hier niet meegerekend, het is geen legale arbeid en middelen die uit zwart werk zijn verkregen kunnen niet gelden als middelen van bestaan omdat deze niet op rechtmatige wijze zijn verkregen.

Nee, de EU-burger werkt **niet** en heeft ook **geen** voldoende middelen van bestaan

Ja, de EU-burger werkt of heeft voldoende middelen van bestaan

3. Werkt de EU-burger in Nederland (A) of heeft hij/zij voldoende middelen van bestaan (B)?

Gekozen antwoord:

Ja, de EU-burger werkt of heeft voldoende middelen van bestaan.

Advies:

Er is recht op gelijke behandeling.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

4. Heeft de EU-burger een aantoonbaar arbeidsverleden?

Toelichting:

Ook al heeft de EU-burger op dit moment geen werk, indien er sprake is van een aantoonbaar arbeidsverleden is er in sommige gevallen ook recht op gelijke behandeling omdat de EU-burger dan de status van werknemer behoudt. Bij de beoordeling of er sprake is van een aantoonbaar arbeidsverleden moet worden gekeken of destijds door de EU-burger reële en daadwerkelijke arbeid is verricht. Voor de beoordeling daarvan gelden dezelfde criteria/voorwaarden als die onder stap 3 (A) zijn weergegeven voor het beoordelen van reële en daadwerkelijke arbeid als werknemer of zelfstandige.

Op het moment dat de EU-burger géén arbeidsverleden heeft en aangeeft werkzoekend te zijn is dat niet voldoende.

Nee, er is **geen** sprake van een aangetoond arbeidsverleden

Ja, er is sprake van een aangetoond arbeidsverleden

4. Heeft de EU-burger een aantoonbaar arbeidsverleden?

Gekozen antwoord:

Nee, er is geen sprake van een aangetoond arbeidsverleden.

Advies:

Er is in beginsel geen recht op gelijke behandeling.

Als de EU-burger aangeeft wel te hebben gewerkt maar dat op dit moment (ten tijde van het loket bezoek) niet kan aantonen, adviseer dan aan de EU-burger om het arbeidsverleden alsnog aan te tonen door documenten te overleggen waaruit dat blijkt. Als betrokkene niet heeft gewerkt, verwijs betrokkene dan door naar organisaties die kunnen ondersteunen bij terugkeer naar het land van herkomst (Stichting Barka, Stichting De Regenbooggroep, of onafhankelijke cliëntondersteuning) of aansluiting op de arbeidsmarkt.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

5. Staat de EU-burger ingeschreven bij het UWV en is er sprake van onvrijwillige werkloosheid?

Toelichting:

Om de status van werknemer te behouden geldt ook het vereiste dat de EU-burger werkzoekend is. In Nederland wordt dit ingevuld door te controleren of de EU-burger ingeschreven staat bij het UWV. Ook dient de EU-burger onvrijwillig werkloos te zijn geworden. Er wordt uitgegaan van onvrijwillige werkloosheid tenzij door de gemeentelijke sociale dienst (GSD) of het UWV genoegzaam is vastgesteld dat hier geen sprake van is.

Redenen voor coulance (inschrijving UWV): Het kan voorkomen dat de EU-burger een aantoonbaar arbeidsverleden heeft, maar zich (nog) niet heeft ingeschreven bij het UWV. Dit kan zich voordoen in de volgende (niet limitatieve) situaties:

- De EU-burger heeft geen briefadres en kon zich daardoor niet inschrijven.
- De EU-burger heeft zich niet direct bij werkloosheid ingeschreven bij het UWV, maar schrijft zich vervolgens wel als werkzoekende in.
- De EU-burger was niet op de hoogte van de verplichting om zich in te schrijven bij het UWV.

Het is van belang om naar de omstandigheden te kijken in combinatie met de vraag of betrokkene zich dan nu wel zal inschrijven als werkzoekende en beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

Nee, de EU-burger staat **niet** ingeschreven bij het UWV of is **niet** onvrijwillig werkloos geraakt en er zijn **geen redenen voor coulance**

Nee, de EU-burger staat **niet** ingeschreven bij het UWV, is **wel** onvrijwillig werkloos geraakt en er zijn **redenen voor coulance**

Ja, de EU-burger staat ingeschreven bij het UWV en is onvrijwillig werkloos geraakt

5. Staat de EU-burger ingeschreven bij het UWV en is er sprake van onvrijwillige werkloosheid?

Gekozen antwoord:

Nee, de EU-burger staat **niet** ingeschreven bij het UWV of is **niet** onvrijwillig werkloos geraakt en er zijn **geen redenen voor coulance**.

Advies:

Er is in beginsel geen recht op gelijke behandeling.

Advies aan EU-burger:

Het advies aan de betrokkene is om zich in te schrijven bij het UWV. Daarvoor is een (brief)adres nodig.

Advies aan gemeente:

- Het advies aan de gemeente is om een briefadres aan betrokkene te verstrekken.
- Daarnaast wordt aangeraden bij de gemeente altijd een warme overdracht te bewerkstelligen naar de afdeling werk en inkomen bij betreffende gemeente.
- Op de website workinnl.nl kan betrokkene veel relevante informatie vinden over o.a. wonen, ziekte en zorg, salaris en inschrijving in Nederland. Deze website is meertalig beschikbaar.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

6. Is de EU-burger korter dan een half jaar geleden werkloos geraakt?

Toelichting:

De EU-burger die korter dan een half jaar geleden werkloos is geraakt behoudt de werknemersstatus als hij is ingeschreven bij het UWV en onvrijwillig werkloos is geraakt.

Nee, de EU-burger is **langer** dan zes maanden geleden werkloos geraakt

Ja, de EU-burger is **korter** dan zes maanden geleden werkloos geraakt

6. Is de EU-burger korter dan een half jaar geleden werkloos geraakt?

Gekozen antwoord:

Ja, de EU-burger is korter dan zes maanden geleden werkloos geraakt.

Advies:

Er is recht op gelijke behandeling.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

7. Werkte de EU-burger voorafgaand aan het werkloos worden één jaar of langer in Nederland?

Toelichting:

Voor de EU-burger die langer dan 6 maanden geleden werkloos is geraakt is het van belang of er tenminste één jaar onafgebroken reële en daadwerkelijke arbeid is verricht, EU-burgers die tenminste één jaar onafgebroken reële en daadwerkelijke arbeid hebben verricht, daarna onvrijwillig werkloos zijn geraakt en zich als werkzoekende hebben ingeschreven bij het UWV, behouden namelijk hun status van werknemer en daarmee het recht op gelijke behandeling. Het maakt daarbij niet uit hoeveel langer dan 6 maanden geleden de EU-burger onvrijwillig werkloos is geworden. Er moet dus in beginsel sprake zijn van tenminste één jaar onafgebroken reële en daadwerkelijke arbeid, maar hier kunnen in sommige gevallen vanwege praktische redenen enkele dagen tussen zitten, bijvoorbeeld wanneer er tijd zit tussen twee achtereenvolgende arbeidscontracten.

Nee, de EU-burger heeft een arbeidsverleden van **korter** dan een aaneengesloten periode van één jaar

Ja, de EU-burger heeft een arbeidsverleden van **tenminste één** onafgebroken jaar

7. Werkte de EU-burger voorafgaand aan het werkloos worden één jaar of langer in Nederland?

Gekozen antwoord:

Ja, de EU-burger heeft een arbeidsverleden van tenminste één onafgebroken jaar.

Advies:

Er is recht op gelijke behandeling.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

8. Heeft de EU-burger zicht op werk?

Toelichting:

Ook als sprake is van een arbeidsverleden van korter dan één jaar, kan de werkloos geraakte EU-burger in de tijd dat hij als werkzoekende staat ingeschreven de status van “werknemer” en daarmee EU-verblijfsrecht voor tenminste zes maanden behouden, mits hij/zij ingeschreven staat bij het UWV (een inschrijving bij een uitzendbureau is bijvoorbeeld niet voldoende). Na die zes maanden behoudt hij de status van werknemer alleen als hij kan bewijzen dat hij nog steeds werkt zoekt en een reële kans maakt om werk te vinden. Van een reële kans op werk is bijvoorbeeld sprake wanneer de EU-burger een sollicitatiegesprek heeft gehad en wacht op de uitslag hiervan.

Nee, de EU-burger heeft **geen** reële kans om werk te vinden

Ja, de EU-burger heeft een **reële kans** om werk te vinden

8. Heeft de EU-burger zicht op werk?

Gekozen antwoord:

Ja, de EU-burger heeft een **reële kans** om werk te vinden.

Advies:

Er is recht op gelijke behandeling.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

8. Heeft de EU-burger zicht op werk?

Gekozen antwoord:

Nee, de EU-burger heeft **geen** reële kans om werk te vinden.

Advies:

Er is geen recht op gelijke behandeling.

- Indien betrokkene geen reële kans meer heeft om werk te vinden wordt geadviseerd contact op te nemen met organisaties (stichting Barka, De Regenbooggroep) die kunnen ondersteunen bij terugkeer naar het land van herkomst.
- Daarnaast wordt aangeraden bij de gemeente altijd een warme overdracht te bewerkstelligen naar de afdeling werk en inkomen bij betreffende gemeente. Op de website workinnl.nl kan betrokkene veel relevante informatie vinden over o.a. wonen, ziekte en zorg, salaris en inschrijving in Nederland. Deze website is meertalig beschikbaar.

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)

Einde vragenlijst

[Terug naar begin](#)